

Asia: VN/27452/2020/

Työryhmän mietintö julkisuuslain ajantasaistamisesta

Yleisperustelut sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Huomionne yleisperusteluista sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -jaksosta (mietinnön jaksot 2-5 ja 10)?

Työryhmän mietintö käsittelee laajasti esitettyä julkisuuslain soveltamisalan laajentamista ns. julkisomisteisiin yhtiöihin kansallisesta näkökulmasta, mutta jättää osin tarkastelematta soveltamisalan laajentamisen vaikutukset suhteessa EU:n sisämarkkinoiden peruseräpäätteisiin.

Toinen keskeinen tematiikka on perusoikeuksien eli julkisuuden (julkisen tiedon) ja henkietietojen käsittelyn/suojan välinen suhde. Kumpikaan teema ei ole nähdäksemme täysin ongelmaton – punnittavina ovat olleet Perustuslain 12§:2 mom. ilmenevä julkisuusperiaate ja Perustuslain 10§:ssä säädetty henkilötietojen suoja. Katsomme, että asiaa on mietinnössä tarkasteltu laajasti ja perusteellisesti; ja olemme mietinnön laatijoiden kanssa siitä yhtenevässä käsityksessä, että kummastakin asiasta on ao. uudessa laissa säädettävä. Mietinnössä oleva lakiluonnos ei esitetystä muodostaan sisällä sellaisia elementtejä, jotka edellyttäisivät perustuslainsäätämisyjärjestystä. Laki voidaan käsityksemme mukaan säätää ns. normaalissa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Mietinnössä esitetyt mallit sovitaa em. kaksi perusoikeutta yhteen tasapuolisesti edellyttävät toimiakseen kuitenkin vielä tarkempaa tarkastelua tavalla, mikä saattaa edellyttää perustuslainsäätämisyjärjestystä. Annamme siitä huomionne jäljempänä.

Soveltamisalan laajentamista koskevat ehdotukset

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kokonaisuudessaan? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Vaikutukset on pääosin tunnistettu hyvin mutta niiden merkittävyyttä ei. Hyvinvointialue julkisyhteisönä on sinänsä tottunut käsittelemään laajojakin tietopyyntöjä, mutta samaa ei voi sanoa kaikista niistä tahoista, joita laki soveltamisalan laajentamisen jälkeen tulisi koskettamaan. Lain

toteuttamisesta ja sen mukaan ”oikein toimimisesta” tulee aiheutumaan merkittävästi päänvaivaa, työtä ja kustannuksia sekä julkiselle sektorille että julkiseen sektoriin kytkeytyneille yksityisoikeudellisille yhteisöille.

Koska keskeistä käsitettä, eli ”julkista hallintotehtävää” ei ole määritelty tässä (eikä muussakaan) laissa, jää lain soveltaminen useissa yhteyksissä kuitenkin lopulta oikeuskäytännön varaan. Tämän muodostuminen tulee viemään aikaa.

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisyhteisön määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Pidämme tätä lain soveltamisalaan suunniteltua laajennusta ao. lainmuutoksen keskeisimpänä muutoksena olemassa olevaan oikeustilaan nähden.

Pyrkimys ulottaa julkisuusperiaate julkisyhteisön määräysvallassa oleviin yksityisoikeudellisiin yhteisöihin on selkeän idealistinen ajatus. Sen ratio on julkisten varojen käytön valvonnan kannalta ymmärrettävä. Soveltamisalan laajentamisen seurauksena ao. yhteisöjen hallintoon kohdistuisivat kuitenkin ”eri säännöt” kuin muihin yksityisoikeudellisiin yhteisöihin ja niiden toimintamahdollisuudet verrattuna yksityisesti omistettuihin/hallittuihin yhteisöihin tulisivat kaventumaan nykytilanteesta. Ts. yksityisoikeudellisia yhteisöjä kohdeltaisiin lainsäädännön näkökulmasta eri tavoin yksin niiden omistuspuhjan perusteella.

Yksinkertaisimmillaan kyse olisi tilanteesta, jossa markkinoilta hyödykkeitä julkisille hankintayksiköille hankkiva osakeyhtiömuotoinen ns. in-house yhtiö [eli itsessään hankintayksikkö] joutuisi uuden lain myötä luovuttamaan muutakin kuin ko. hankintailmoituksessa annettavia tietojansa (esimerkiksi tiedot aiemmin tekemistään tuotantotapavertailuista tms.) niitä vaativille tuottajille ja siirtämään tästä aiheutuvat välilliset hallintokulut ja suorat hintavaikutukset eteenpäin omistajilleen. Katsomme, että laissa nykyisellään oleva liikesalaisuuden määritelmä on tässä suhteessa melko suppea, ja helposti haastettavissa.

Eli toisin sanottuna, jos ostaja joutuu toimimaan ”avoimin kortein” ja myyjä ei, niin kaupankäynnin herkkä asetelma ei ole tasapainossa ja markkinat vääristyvät. Tämä saatavilla olevaan tietoon liittyvä kaupankäynnin epätasapaino on osittain ongelmallista jo nykyisen hankintalain/julkisuuslain alla. Ostajalta (julkisyhteisö) voidaan julkisuuslakiin vedoten vaatia sellaisten taustatietojen tai tietoyhdistelmien (esim. strategisia suunnitelmia, omakustannuslaskelmia, kapasiteettitietoja, yms.) luovuttamista, joita myyjiltä (yksityinen osakeyhtiö) ei vastavuoroisesti voida vaatia/saada. Asetelman heikentäminen nykyisestä julkisen ostajan näkökulmasta ei tule tehostamaan julkisten varojen käyttöä, vaan vaikutus julkisilla varoilla hankittavien hyödykkeiden ja palveluiden kustannuksiin tulee olemaan negatiivinen. Hinnat nousevat ja hallinto- sekä transaktiokulut kasvavat. Lisäksi pidämme riskinä, että ns. in-house yhtiöt sijoittuisivat jatkossa muihin EU-alueen maihin. Tätä tematiikkaa ei ole mietinnössä tarkasteltu eikä arvoitu. Lähtökohtaisesti pidämme tärkeänä, että kaupankäynnin pelisäännöt myös julkisissa hankinnoissa (vapailta markkinoilla)

olisivat mahdollisimman yhtäläiset riippumatta siitä, onko kaupan osapuoli julkinen vai yksityinen / sen taustalla yksityinen vai julkinen pääoma.

Mietinnössä on tarkasteltu varsin yksipuolisesti/suppeasti soveltamisalan suunnitellun laajentamisen kansainvälistä ulottuvuutta sekä sitä, mitkä laajennetun soveltamisalan vaikutukset olisivat EU:n sisämarkkinoilla. Kilpailuoikeudellisia vaikutuksia on tarkasteltu yksiomaan siitä näkökulmasta, että julkisyhteisö toimisi markkinoilla tuottajan (myyjän) asemassa ja jätetty tarkastelematta vastaavat vaikutukset ostajan näkökulmasta. EU:n sisämarkkinoiden ytimen muodostavat neljä liikkumisvapautta, eli tavaroiden vapaa liikkuvuus, palveluiden vapaa liikkuvuus, henkilöiden vapaa liikkuvuus sekä pääoman vapaa liikkuvuus. Lisäksi perusvapauksiin kuuluvaksi luetaan myös sijoittautumisoikeus, jonka usein katsotaan kuuluvan osaksi palveluiden vapaata liikkuvuutta. Perusvapauksia on kuvattu EU:n sisämarkkinoiden peruseräinä.

Käsityksemme mukaan on täysin mahdollista, että suomalainen julkisyhteisö yksin tai yhdessä muiden julkisyhteisöjen kanssa käyttää määräysvaltaa toisessa EU-valtiossa toimivassa/sinne rekisteröidyssä yhtiössä tai muussa oikeushenkilössä. Esityksestä välittyy kuitenkin sellainen kuva, että suomalaisen julkisyhteisön määräysvallassa oleva yhteisö tai tytäryhteisö tai muu oikeushenkilö olisi aina sijoittautunut [rekisteröity kotipaikka ja fyysiset toimipaikat] Suomeen. Näin ei kuitenkaan välttämättä ole; ei nyt, eikä tulevaisuudessa.

Edellä mainitusta syystä katsomme sekä kansallisen lainsäädäntövallan että EU:n sisämarkkinoiden rajoittamattomuuden näkökulmasta olevan perin ongelmallista, että Suomi pyrkisi julkisuuslainsäädännöllään säätämään valtionrajat ylittäviä vaikutuksia sisältäviä määräyksiä esimerkiksi suomalaisen julkisyhteisön omistamassa saksalaisessa yhteisössä (esim. AG tai GmbH) Saksassa muodostuvaan tietoon/asiakirja-aineistoon ja/tai ulottaisi rikosoikeudellisen virkavastuun tällaisen oikeushenkilön palveluksessa olevaan saksalaiseen henkilöstöön vain sillä perusteella, että tällaisen yhteisön omistaja olisi suomalainen julkisyhteisö tai -yhteisöt.

Toisaalta, EU:n sisämarkkinoiden rajoittamattomuuden kannalta ongelmallista olisi myös, että Suomi julkisuuslainsäädännöllään de facto epäisi suomalaiselta julkisyhteisöltä mahdollisuuden omistaa määräysvaltaansa kuuluva yhteisö/tytäryhteisö toisessa EU-maassa (voitaisihan yhteisön perustaminen toiseen EU-maahan katsoa rikkovan virkavelvollisuutta, ellei Suomessa edellytetyn julkisuuden toteutumista ao. yhteisön/tytäryhteisön osalta voitaisikaan sijoittautumismaan lainsäädännön mukaan taata).

Mietinnössä esitetyn soveltamisalan laajentamisen keskeisenä perusteena on esiintuotu julkisten varojen asianmukaisen käytön kontrollin mahdollistaminen. Tämä olisi käsittääksemme saavutettavissa hallinnollisesti ja toiminnallisesti optimaalisemmalla tavalla: Ulottamalla asiakirjajulkisuus koskemaan julkisomisteisten, julkista hallintotehtävää toteuttavan suomalaisen yhteisön kirjanpitolain mukaiseen (tai vastaavassa ulkomaisessa yhteisössä sijoittautumismaan lain mukaan omistajalle saatavilla olevaan) kirjanpitoaineistoon; ja vain siihen. Kirjanpitoaineisto on

ulottuvuudeltaan ja sisällöltään rajattu, mutta tietosisällöltään varsin kattava. Siitä saatavan tiedon perusteella pystytään tekemään täysin riittävät havainnot siitä, onko julkisten varojen käyttö yksityisoikeudellisen yhteisön kautta ollut asianmukaista. Tietopyynnön toteuttamisesta vastaisi yhteisössä määräysvaltaa käyttävä viranomainen (Suomessa), ei ao. yhteisö itse.

Minkälaisia erilaisia turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia arvioitte mietinnössä ehdotetulla julkisuuslain soveltamisalan laajentamisella olevan? Ovatko voimassa olevan julkisuuslain salassapitoperusteet riittävät suojaamaan tietoja, joita on ehdotuksen mukaan soveltamisalan piiriin uutena tai laajemmin tulevien toimijoiden hallussa? Onko organisaatiollanne hallussa tietoja, joiden salassapito olisi välttämätöntä esimerkiksi turvallisuusnäkökohtien vuoksi eikä niiden salassapito ole mahdollista voimassa olevassa laissa tai erityislaeissa säädettyjen salassapitoperusteiden perusteella?

Hyvinvointialueella on hallussaan merkittävä määrä ns. asiakastietoa, joka on nk. asiakastietolain (L703/2023) nojalla pysyvästi salassa pidettävää. Tämä tieto jäisi edelleen julkisuuslain soveltamisalan laajentumisesta huolimatta ei-julkiseksi tiedoksi. Tässä suhteessa emme näe esityksellä olevan suoranaisia vaikutuksia asiakas-/potilasturvallisuuteen.

Esityksestä saamamme käsityksen perusteella jatkossakin salassa pidettäviä viranomaiset tietoja olisivat esim. keskeiset turvajärjestelyihin ja poikkeusoloihin varautumiseen liittyvät tiedot. Tässäkään suhteessa emme näe esityksellä olevan välittömiä turvallisuusvaikutuksia. Katsomme kuitenkin olevan perusteltua, että myös muuta kuin valmiuslaissa tarkoitettuihin poikkeusoloihin varautumista, eli ns. normaalia viranomaisen valmiussuunnittelua koskevat tiedot voitaisiin salata (vrt. lakiluonnoksen 28§, kohta 8).

Salassa pidettävän tiedon ja erityisesti asiakastiedon luovutuksesta toisille viranomaisille, mm. poliisilain 4 luvun 2§:n tilanteissa, vallitsee edelleen lainsäädännön sisällä pieniä ristiriitaisuuksia. Vrt. asiakastietolain 4§, 62§, lakiesityksen 33§ ja poliisilain 4 luvun 2§:ssä tarkoitettu poliisiviranomaisen laaja tiedonsaantioikeus ja erityisesti ao. poliisilain pykälän kirjoitusasu ”Poliisilla on päällystöön kuuluvan poliisimiehen pyynnöstä oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä poliisille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat maksutta ja salassapitovelvollisuuden estämättä, jollei sellaisen tiedon tai asiakirjan antamista poliisille tai tietojen käyttöä todisteena ole laissa nimenomaisesti kielletty tai rajoitettu”.

Eli, 1) milloin muussa laissa olevan luovutuskiellon katsotaan olevan nimenomainen poliisiviranomaisen osalta; ja 2) miten lakiluonnoksen 33§:ssä todettu luovutus(oikeus) ”voi luovuttaa” suhtautuu poliisilain 4 luvun 2§:n tiedonsaantioikeuteen, joka on ehdoton ”oikeus saada”? Tällä on ns. kentällä suuri merkitys mm. asiakastietojen käytön ja käyttöoikeuksien osalta. Katsomme yhtäältä poliisiviranomaiselle kuuluvan yleisen turvallisuuden ja järjestyksen sekä rikosten ehkäisemisen tehtävän ja toisaalta asiakastiedon suojan ja salassapidon kannalta olevan perusteltua, että salassa pidettävän asiakastiedon ja poliisiin laajan tiedonsaantioikeuden välinen suhde nykyistä selvemmin ratkaistaisiin lainsäädännössä.

Muiden kuin em. lain nojalla salassa pidettävien henkilötietojen osalta pidämme tietyissä määrin ongelmallisena mietinnössä (lakiluonnoksessa) ilmenevää tasapainottelua siitä, milloin henkilötieto (muu kuin salassa pidettävä, esim. asiakastieto) pitää ja millä edellytyksillä se voidaan luovuttaa (7§, 14§ ja 15§). Turvallisuusnäkökohdat, Perustuslain 10§ ja EU:n tietosuoja-asetus huomioon ottaen, katsoisimme henkilötietojen luovutuksen lähtökohtaisesti edellyttävän niiden pyytäjältä asianmukaista selvitystä pyytämiensä julkisienkin (mutta ei lain mukaan julkaistujen) henkilötietojen käyttötarkoituksesta ja pyyntönsä perusteista, kuten myös oman identiteettinsä selvittämistä (joka niin ikään henkilötietona jäisi lähtökohtaisesti vain pyynnön kohteena olevan viranomaisen tietoon). Nyt esitetty malli tulee tuottamaan paljon ylimääräistä harkinta- ja selvitystyötä koko julkishallinnolle (ml. soveltamisalan laajentumisen myötä lain piiriin mahdollisesti tulevat yhteisöt) henkilötietojen käsittelyn oikeusvarmuuden, tehokkuuden ja niiden suojan kuitenkin mitenkään merkittävästi parantumatta.

Toisin sanottuna, katsomme Perustuslain 12§:n 2. momentissa tarkoitetun julkisuusperiaatteen toteutuvan Perustuslain 10§:n nojalla suojattavien julkisten (mutta ei lain mukaan julkaistujen) henkilötietojen osalta, vaikka niiden pyytäjä joutuisikin tunnistautumaan ja perustelemaan tarkoituksensa tiedot luovuttavalle viranomaiselle. Tämä ei vielä kaventaisi perusoikeuksiin luettavan julkisuusperiaatteen toteutumista kohtuuttomasti. Pidämme kuitenkin mahdollisena, että ao. lainmuutos tästä syystä tulisi säädettäväksi perustuslain säätämisyjärjestyksessä.

Muut mietinnön ehdotukset

Olisiko muilla kuin lain soveltamisalaa laajentavilla ehdotuksilla organisaatione näkökulmasta turvallisuusvaikutuksia ja minkälaisia nämä vaikutukset olisivat?

Ei tunnistettu.

Lakiehdotus ja säännöskohtaiset perustelut

Huomionne luvuittain lakiehdotukseen ja sitä koskeviin säännöskohtaisiin perusteluihin?

1 luku

Mietinnössä olevan lakiluonnoksen 3§:n 4. momentti ja sen perustelut viittaavat lain 5 lukuun tilanteina, joissa ns. julkisen henkilötiedon julkaiseminen tietoverkossa voisi olla perusteltua. Lain käytännön soveltamisen ja ao. viranomaisten arkipäiväisen toiminnan kannalta tämä on hyvin epämääräinen viittaus; kuten myös viittaus pykälän perusteluissa siihen, milloin julkaiseminen olisi mahdollista.

Pitäisimme toimivampana kirjaustapaa, jossa henkilötietojen (julkistenkin) julkaiseminen (eli käsittely) avoimessa tietoverkossa olisi lähtökohtaisesti rajoitettua, ja sallittua vain joko tässä laissa tai muussa laissa määritetyissä tilanteissa. Sitten tämän lain 5. lukuun otettaisiin selvät pääsäännöt ao. henkilötietojen julkaisemisesta (esim. tiedot päätöksen tehneistä ja valmisteluun osallistuneista, henkilövalinnat, yms. muut perustellut syyt julkaisemiselle). Tämä nähdäksemme toteuttaisi sekä EU:n tietosuoja-asetuksen ja Perustuslain 10§:n (Yksityisyyden suoja) henkeä kuitenkin kohtuuttomasti loukkaamatta Perustuslain 12:2§ julkisuusperiaatetta.

Mietinnössä olevan lakiluonnoksen 5§:n (soveltamisalan laajennus) osalta viittaamme sen substanssin osalta edellä lausuttuun. Ao. pykälän kirjoitusasun osalta huomautamme myös, että lainkohtaan sisällytetty viittaus kilpailulakiin ei ole valitettavasti kovin täsmällinen.

”Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa” kun ei ole määritetty myöskään viitatussa kilpailulain pykälässä. Kilpailulain perusteluissa (HE 68/2018 vp s. 52) viitataan mm. Kuntalain 126§:än, jonka asiasisältö on sittemmin toistettu myös hyvinvointialuelain 131§:ssä. Asiallisesti ne voisivat tässä tapauksessa olla parempia viittauskohteita, vaikka nekään eivät ole täysin täsmällisiä ko. käsitteen osalta.

2 luku

Mietinnössä olevan lakiluonnoksen 8§:n 1. mom. teksti tulisi muotoilla uudestaan. Nyt tekstiasu rajoittaisi viranomaisen oikeutta antaa tieto salassa pidettävästä asiakirjasta vain julkisuuslakiin; mikä ei liene säädöksen tarkoitus, koska useissa erityislaeissa (mm. asiakastietolaki) on siihen annettu mahdollisuus. ja jopa velvollisuus

Esitämme, että 8§n 1. mom. kirjoitettaisiin seuraavasti:

”Viranomainen saa antaa salassa pidettävän tiedon viranomaisen asiakirjasta vain, jos tässä tai muussa laissa niin erikseen säädetään.”

Yhdymme osaltamme tiedusteluvaltuutetun lausunnossaan esittämään näkemykseen ja perusteluihin lakiluonnoksen 10§:n 2. mom. 8 kohdan laajentamisesta (ilmoittajan henkilötietojen rajoittaminen asianosaiselta) koskemaan myös laajemmin muita viranomaiselle tehtyjä ilmoituksia, kuten muistutuksia, kanteluita yms.

Pidämme myös välttämättömänä lakiluonnoksen 10§:n 4 mom. otettua asianosaisaseman rajoittamista, mutta se vaatisi nähdäksemme selvennystä. Soveltamisalaan esitetty (5§) laajennus huomioon ottaen jää epäselväksi, tarkoitettaisiinko ”jäsenyydellä” yhtäältä myös esim. [vähimmäistö]osakkuutta julkisomisteisessa yhtiössä (vrt. osakkaan kanneoikeus), ja toisaalta, rajoittaisiko ao. säädös asianosaisjulkisuutta mm. kunnan omistaman yhteisön tietojen osalta, mikäli tietopyynnön esittäjä olisi ao. kunnan jäsen.

3 luku

Ei yksityiskohtaista kommentoitavaa.

4 luku

Viittaamme edellä lausuttuun – julkistenkin henkilötietojen luovutukselle (15§) tulisi lähtökohtaisesti esittää peruste, joka niiden pyytäjän olisi ilmoitettava.

Paljon erittäin laajoja tietopyyntöjä käsittelevänä viranomaisena pidämme 16§:n 5. momenttiin esitettyä mahdollisuutta arvioida tietopyynnön toteuttamisen ja tietojen luovuttamisen kohtuullisuutta (kohtuuttomuutta) selkeänä parannuksena nykytilaan. Tietopyynnön toteuttamisen kohtuuttomuutta arvioitaessa yhtenä arviointiperusteena tulisi mainita esim. toistuva erittäin laajojen ja/tai yksilöimättömien tietopyyntöjen toistuva esittäminen ilman asiallista syy-yhteyttä mihinkään pyynnön esittäjän intressiin.

Määräajat lakiluonnoksen 18§:ssä (14 vrk. normaalitilanne, 30 vrk. erityisellä perusteella) tietopyynnön toteuttamiselle ovat käytännössä tiukkoja. Koska lain perusteluissa viitattu EU-säätely käsittääksemme sallii näitä pidemmät määräajat, olemme lähtökohtaisesti sen kannalla, että myös kansallisesti käytettäisiin EU-säätelyn sallimia enimmäisaikoja.

5 luku

Pidämme mietinnössä olevan lakiluonnoksen 21§:n 1. mom. viranomaiseen kohdistuvaa vaatimusta pitää yleisessä tietoverkossa jokaisen saatavilla tietoja ”valmisteilla olevista yleisesti merkittäviä kysymyksiä koskevista suunnitelmista, selvityksistä ja ratkaisuksista” ideologisena, mutta käytännössä hyvin epätasmallisena veloitteena. Varsinkin, jos sen tarkoitetaan/ajatellaan olevan virkavastuulla toimivaan viranomaisen (ml. lain esitetty soveltamisalan laajennus) henkilökuntaan kohdistuva virkavelvoite. Jää täsmentymättömäksi, mitä ao. säädöksellä tarkoitetaan – ja mitä tietoja se tosiasiaa koskisi esim. koko hyvinvointialuetta tai sen omistamia yhteisöjä ajatellen?

Mietinnössä olevan lakiluonnoksen 22§:n 2 momentin ja 23§:n osalta viittaamme edellä luvun 1 kohdalla henkilötietojen julkaisemisesta lausuttuun.

6 luku

Mietinnössä olevan lakiluonnoksen 26§:n kohdalla kaipaisimme lakiin kovasti tarkentavaa määrittelyä siitä, mikä/kuka on tässä laissa tarkoitettu ”sivullinen” (vrt. asiakastietolaki 4§ 2. mom.). Sivullisen käsite on erittäin merkittävä koko salassapidon tematiikan kannalta. Ymmärrämme, että sivullisen määrittelyä ei voida tehdä hallinnon yleislaissa täysin tyhjentävästi, mutta sen jättäminen kokonaan määrittelemättä (täysin lain soveltajan/oikeuskäytännön varaan) olisi oikeusvarmuuden kannalta myös varsin ristiriitaista.

Muistiossa olevan lakiluonnoksen 28§:n sisältämä salassa pidettävien viranomaisen tietojen luettelo on pääpiirteittäin voimassa olevan lain sisältöinen, eikä työryhmä ole tarkastellut niitä systemaattisesti (vrt. mietinnön sivut 198-199). Hyvinvointialue ei tämän takia myöskään lausu yksityiskohtaisesti asiasta, vaan odottaa jatkovalmistelun etenemistä ja asian tarkentumista. Hyvinvointialue kuitenkin huomauttaa, että tiedon julkisuutta tulisi tarkoin punnita erityisesti kaupallisten intressien näkökulmasta (julkisyhteisö ostajana, markkinoiden tasapaino); varsinkin siinä tilanteessa, mikäli lain soveltamisalaa laajennettaisiin mietinnössä nyt esitetyllä tavalla.

7 luku

Salassa pidettävän tiedon antamisesta eräissä tilanteissa (33§) osalta viittaamme edellä lausuttuun viranomaisen luovutusoikeuden (33§) ja viranomaisen tiedonsaantioikeuden (mm. Poliisilaki 4 luku 2§) suhteesta.

8 luku

Mietinnössä olevan lakiluonnoksen 40§:n 1 mom. 5 kohdan osalta pidämme ongelmallisena, että maksua ei lain mukaan voitaisi periä lainkaan viranomaisen ”neuvonta, kuulemis- tai tiedotusvelvollisuuden piiriin” kuuluvasta tiedon antamisesta. Ottaen huomioon mm. lakiluonnoksessa viranomaisen tiedonantovelvollisuudesta ja viestinnästä (21-23§) sanottu, voitaneen ao. lainkohtaa lukea tarkoitushakuisesti niin, että maksua ei käytännössä voitaisi periä mistään viranomaisen antamasta tiedosta tai asiakirjasta. Tämä ei liene lakiluonnoksen kirjoittajan tarkoitus.

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne?

Katsomme mietinnössä olevan lakiluonnoksen sisältävän lain soveltamisalan laajentumisen muodossa merkittävän muutoksen nykyiseen oikeustilaan. Muutoksen vaikutukset on tunnistettu mietinnössä vain osittain. Tämän takia katsomme, että soveltamisalan laajennusta ei tulisi toteuttaa esitetyssä muodossa, vaan rajoitetummin. Lain mukainen julkisuus julkisyhteisön omistamassa muussa yhteisössä koskisi ainoastaan esim. kirjanpitoaineistoa, tai muuta selvästi kvalifioitua aineistoa; ei kaikkea tietoa/aineistoa.

Mietinnössä oleva lakiluonnos on joiltain osin vielä selvästi epätasällinen. Tämä edellyttää jatkovalmistelussa tekstin tarkentamista ja käsitteiden selvempää määrittelyä kuten edellä olemme tuoneet esille.

Satakunnan hyvinvointialue

Kirsi Varhila, hyvinvointialuejohtaja

Varhila Kirsi
Satakunnan hyvinvointialue

Tapiola Jukka
Satakunnan hyvinvointialue

